

گزارش مختصر خانم دیبورا لیونز، نماینده خاص سرمنشی ملل متحد برای افغانستان به شورای امنیت

کابل، ۲۲ جون ۲۰۲۱

* * *

خانم رئیس،

من از میزان علاقمندی در مورد افغانستان استقبال می کنم چنانچه تدویر نشست امروز در سطح وزرای خارجه [این علاقمندی] را به نمایش گذاشت. هیچ زمانی بهتر از اکنون برای این نشست وجود نداشت.

من نمی توانم بیشتر از این نگرانی خود در مورد وضعیت کنونی افغانستان را با شورای امنیت ابراز نمایم. تمامی جریان های مهم - سیاسی، امنیتی، روند صلح، اقتصادی، نیازمندی اضطراری بشردوستانه، و کووید-۱۹ - همه جریانات منفی یا راکد می باشند. اگر حس امیدواری وجود دارد، [این حس] بدون شک در این واقعیت نهفته است که وضعیت بد گذشته که پیش بینی می شد، به واقعیت مبدل نشد. ولی روحیه شکست ناپذیر و استقامت عالی افغان ها شدیداً مورد آزمایش قرار گرفته و احتمال وخامت اوضاع قابل انکار نمی باشد. آنچه که در افغانستان اتفاق می افتد، پیامد های جهانی در قبال خواهد داشت و نیاز است که شورای امنیت از وخامت اوضاع کنونی کاملاً آگاه باشد.

اعلامیه ای اواسط اپریل مبنی بر خروج کامل عساکر بین المللی طی ماه های آینده نگرانی های را در نظام سیاسی افغانستان و جامعه افغانی در کل به وجود آورد. تصمیم مبنی بر خروج توقع می رفت ولی با این سرعت - در شرایطی که اکثر این نیروها از قبل کشور را ترک کرده اند - متصور نبود. تمامی فعالین باید خود را با این وضعیت جدید و واقعیتی که در حال محقق شدن است، وفق دهند.

خروج نیروها یکی از چهار شرط توافقنامه فبروری ۲۰۲۰ میان ایالات متحده و طالبان می باشد که در واقع از سوی شورای امنیت نیز تأیید شد. این توافقنامه امیدواری های را به میان آورد که ممکن زمینه را برای صلح میان افغان ها به وجود آورد. نیروهای خارجی کشور را ترک می کنند و از ایزرو به عوض جنگ با یکدیگر، افغان ها این فرصت را خواهند داشت تا با هم متحد شده و مسیر صلح را دریابند. ولی، در عوض آن، درگیری های نظامی به مراتب بیشتر از گفتگوها در میز مذاکره شدت گرفت.

در این مقطع زمانی حساس، مردم افغانستان و جامعه دیپلماتیک نگران عدم وحدت سیاسی میان نخبگان سیاسی افغانستان هستند. هرچند بخشی از خلاها در حکومت ناشی از اولویت دادن به سیاست نسبت به حکومتداری است، مگر موضوع نبود وحدت باید مورد رسیدگی قرار گیرد در غیر آن منجر به پیشروی های بیشتر طالبان خواهد شد. به رغم آن، تلاش های اخیر رئیس جمهور غنی و حکومت وی و سایر رهبران سیاسی برای بحث روی موضوعات حساس امنیتی و به نمایش گذاشتن وحدت، اندک مایه دلگرمی می باشد. باوجود آن، آزمایش واقعی این خواهد بود که آیا وحدت در کابل باعث تقویت بیشتر روند صلح و تقویت نهاد های حکومتی می شود.

خانم رئیس،

من سخنان خود در مورد افزایش دوامدار خشونت ها طی سال گذشته حتی بعد از آغاز گفتگو های صلح در دوحه در ماه سپتمبر را با شورای امنیت شریک ساختم. پیشروی های اخیر طالبان بیشتر قابل ملاحظه بوده و در نتیجه حملات نظامی شدید می باشد. از ۳۷۰ ولسوالی در سراسر کشور، از ماه می بدینسو بیش از ۵۰ ولسوالی سقوط کرده است. اکثر ولسوالی ها در اطراف مراکز ولایات موقعیت دارد و این نشان می دهد که طالبان خود را آماده می سازند تا این مراکز ولایات را بعد از خروج کامل نیروهای خارجی تصرف کنند. این حملات نظامی مستقیماً مغایر گفته های رئیس کمیسیون سیاسی طالبان است و می خواهم از وی نقل قول کنم که: "ما متعهد هستیم که با سایر جناح در فضای مملو از احترام متقابل گفتگوها را به پیش برده و به یک توافق دست پیدا کنیم."

ادامه‌ی این حملات نظامی توسط طالبان عملکرد متاثر کننده خواهد بود. این گونه حملات منجر به افزایش و تداوم خشونت ها شده که به نوبه‌ی خود باعث افزایش خسارات به مردم افغانستان گردیده و دستاوردها و تلاش های ۲۰ سال اخیر را با تهدید مواجه می سازد. این را باید با جرأت واضح ساخت که هر نوع تلاش به منظور ایجاد حکومت نظامی تحمیلی در کابل برخلاف خواست مردم افغانستان، و در مغایرت با موقف کشور های منطقه و در مجموع جامعه جهانی خواهد بود.

خانم رئیس، ما امیدوار بودیم که روند معوقه‌ی گفتگوها در دوحه از طریق کنفرانس استانبول که قرار بود در ماه اپریل مشترکاً توسط ترکیه، قطر و ملل متحد برگزار شود، تسریع گردد. تیم جمهوری آماذهی اشتراک در این کنفرانس بود ولی طالبان هیچگاهی رسماً به این دعوت پاسخ ندادند. یوناما کماکان در چارچوب ماموریت خود و در همکاری با کشور های عضو تلاش می کند تا راه های پیشرفت گفتگوها را دریابد. مگر به نظر می رسد که عوامل منازعه در حال حاضر بالای شرایط گفتگوهای معقول که آرزوی همه بود، غلبه نموده است.

خانم رئیس،

حتی بدون عوامل درگیری که من در فوق تشریح کردم، افغانستان کشوری است که با بحران های متعدد مواجه می باشد. تقریباً یک سوم جمعیت این کشور با ناامنی غذائی در سطح اضطراری مواجه می باشد، در حالیکه خشکسالی امسال وضعیت را بدتر می سازد و باعث افزایش بیجائی می گردد. بانک جهانی تخمین زده است که در نتیجه‌ی منازعات، موج سوم کووید-۱۹، خشکسالی، بافت های ضعیف اجتماعی و سایر عوامل، میزان فقر در افغانستان از ۵۰ درصد ممکن به بیش از ۷۰ درصد بلند برود. این آمار ترسناک اهمیت مساعدت های بشردوستانه که از سوی تمامی کشور ها صورت گرفته، را برجسته می سازد. باوجود آن، به رغم مساعدت های اخیر، از تقاضای کمک ۱.۳ میلیارد دلاری برای سال ۲۰۲۱، تا اکنون فقط ۳۰ درصد آن فراهم شده است.

خانم رئیس،

مانند همیشه، شهروندان عادی افغانستان بیشترین خساره را متحمل می شوند. با تشدید درگیری ها، وضعیت برای افراد ملکی بدتر از همیشه می شود. تلفات افراد ملکی در ربع نخست سال ۲۰۲۱ در مقایسه با عین زمان در سال گذشته، الی ۲۹ درصد افزایش یافت. متأسفانه، تلفات زنان الی ۳۷ درصد و تلفات اطفال الی ۲۳ درصد افزایش یافت. طرف های درگیری باید بلافاصله تدابیر مبنی بر محافظت افراد ملکی را روی دست گیرند. افراد ملکی به گونه‌ی عمدی و دوامدار مورد هدف قرار می گیرند که این امر در مخالفت صریح با قانون بشردوستانه بین المللی قرار دارد.

با توجه به خسارات هنگفت، یوناما روی اهمیت قربانیان و نیازمندی های آنها تأکید می کند تا [مسائل] در صدر گفتگوهای صلح قرار گیرد. این باید در برگزیده محافظت ویژه از اقلیت ها باشد. حملات جاری و پیهم علیه مردم هزاره در کابل هشدار خطرناک است که چگونه از درگیری در مجموع برای هدف قرار دادن گروه های مشخص استفاده صورت می گیرد.

خانم رئیس،

چنانچه که شورای امنیت در جریان است، حفظ حقوق زنان کماکان یکی از نگرانی های عمده باقی مانده است و نباید در میز مذاکره مورد معامله و چانه زنی قرار گیرد. حقوق مردان غیر قابل معامله می باشد. حقوق زنان غیر قابل معامله می باشد. حقوق بشر غیر قابل معامله می باشد. چه مرجعی بهتر از این شورا از این مسئله واقف است؟ جامعه جهانی به ویژه کشور های منطقه باید روی اهمیت این حقوق در گفتگوهای صلح تأکید نمایند.

قشر جوان افغانستان که تحصیل یافته ترین نسل در تاریخ کشور می باشد، از آینده شان محروم می شوند؛ آینده‌ی که جوانان می خواهند از طریق تحصیل آن را بسازند و در انکشاف کشور شان سهم داشته باشند. در عوض، آنها در منازعات و درگیری ها غرق می شوند.

اجازه دهید که این مسئله را با سه مثال واضح سازم. در جریان افزایش خشونت ها، سه حمله بیانگر ماهیت غم انگیز این جنگ بوده و نیاز به ختم آن را برجسته می سازد. اولتر از همه، حمله ۸ می بالای دخترانی است که از یک مکتب در منطقه‌ی

هزاره نشین کابل به سوی خانه های شان روان بودند و در این حمله تقریباً ۱۰۰ متعلم اناث کشته شد. این رویداد جهان را تکان داد. مردان بالغ با بمب بالای دختران کوچک که کتاب مکتب را با خود حمل می نمودند، حمله کردند. در اوایل این ماه، ۱۱ ماین پاک بشردوستانه در ولایت بغلان کشته و ۱۵ تن دیگر در این ولایت مجروح شدند. یک هفته بعد، حملات انفرادی ولی همهانگ در ولایت ننگرهار واکسیناتوران را هدف قرار داد که باعث کشته شدن پنج تن و مجروحیت تعداد کثیر دیگر شد. این رویداد ها تنها حملات علیه افراد نبود بلکه حملات بالای آینده‌ی افغانستان بود - علیه دخترانی که می خواستند تحصیل کنند، علیه ماین پاکان با تجربه که تنها می خواستند زمین را پاک نمایند تا مردم بدون هراس کشت و زرع نمایند، و علیه واکسیناتوران که زندگی شان را به خطر انداخته و با بیماری پولیو مبارزه می کردند تا اطفال افغانستان دیگر رنج را متقبل نشوند.

بناءً، خانم رئیس، چه باید کرد؟

هنوز هم فرصت است، هرچند فرصت اندک است ولی هنوز هم وقت است تا از وقوع بدترین وضعیت جلوگیری صورت گیرد. کار های کافی در افغانستان صورت گرفته و اگر صلح تامین شود، زمینه برای دستاورد های بیشتر مساعد می گردد. یکی از اهداف کلیدی یوناما در این ایام ابهام اینست که با تمامی شرکاء کار کند تا از تداوم نهاد هایی که از رفاه تمام مردم افغانستان حمایت می کنند، اطمینان حاصل گردد. هر حکومت که در آینده در نتیجه‌ی گفتگوها به میان میاید، نمی تواند از صفر شروع کند. من امیدوار هستم که طالبان این مسئله را همانگونه که حکومت در کابل از آن واقف است، درک نماید.

خانم رئیس، یوناما خواست های افراد زیادی را شنید که از ما می خواستند تا نقش بیشتر در روند صلح ایفاء کنیم و ما آماده و حاضر به این کار هستیم اگر طرف ها متعهد به گفتگو های واقعی باشند و روی نقش ملل متحد با هم توافق داشته باشند و با هم موافقت نمایند.

ما از نزدیک و با جدیت با کشور های منطقه نیز در تماس هستیم. در جریان بحث های من با کشور های منطقه در سال گذشته به ویژه در نشست کشور های قلب آسیا در شهر دوشنبه، کشور های منطقه نگرانی جدی شان را در مورد جنگ طولانی و دراز مدت در افغانستان صراحتاً ابراز داشتند. این نگرانی ها شامل سیل از مهاجرین، حرکت پناه جویان، افزایش قاچاق مواد مخدر، تروریسم، و از بین رفتن فرصت ها برای اتصال اقتصادی و تجارت دارای منفعت متقابل می باشد. ولی این مشکلات تنها در منطقه خلاصه نمی شود. چنانچه همه ما متاسفانه شاهد آن بوده‌ایم، جنگ طولانی فرصت بهتر را برای گروه های تروریستی مساعد می سازد تا عملیات های شان را در هر نقطه جهان تدارک، تمویل، طرح ریزی و انجام دهند.

ما باید واقعیت را بپذیریم -- افزایش درگیری در افغانستان به معنی افزایش ناامنی در تعداد زیاد کشور های دور و نزدیک می باشد.

کشور های منطقه نقش مهمی دارند تا افغانستان را در راستای تامین ثبات و فعل و انفعال بیشتر در منطقه کمک و همکاری نماید. من از انتصاب آقای ژان آرنو به عنوان نماینده خاص سرمنشی در امور افغانستان و منطقه استقبال کرده و از نزدیک با وی کار می کنم. به همین ترتیب، جریان های موجود مانند ترویجی تمديد شده، سازمان همکاری های شانگهای، کشور های قلب آسیا و غیره همه باید بیشتر ترغیب شوند تا [تلاش ها] برای راه حل سیاسی و مسالمت آمیز برای افغانستان را تقویت بخشند.

خانم رئیس،

ما همه موافق هستیم که هر نوع حکومت بعدی افغانستان به خاطر خود و شهروندانش به همکاری و مساعدت جهانی نیاز خواهد داشت. سهمگیری تمویل کنندگان برای حمایت از توسعه و نیازمندی های بشردوستانه بسیار ضروری خواهد بود. اکنون زمان آن نیست که عزم خود را کاهش دهیم یا حتی بدتر از آن، به گونه‌ی ناخواسته در ارسال سیگنال های ناامید کننده سهم داشته باشیم.

خانم رئیس،

من یکبار دیگر به شهروندان افغانستان اطمینان دادم که ملل متحد آنها را فراموش نخواهند کرد و در کنار شان باقی می ماند. بدون شک، اکنون هر نوع تلاش از سوی همه ما باید صورت گیرد تا از خونریزی و رنج بیشتر در این کشور جلوگیری به عمل آید. در این شکی نیست که تلاش های کافی صورت گرفته است.

برای افغانستان تنها یک مسیر قابل قبول وجود دارد - یک مسیر قابل قبول - و آن ترک میدان جنگ و برگشت به میز گفتگو می باشد. شورای امنیت ملل متحد با همکاری کشور های منطقه باید هر نوع مساعی ممکن را به خرج دهد تا طرف ها را به سمت آن مسیر ترغیب کند. تاریخ غم انگیز جنگ نباید دوباره تکرار شود - ولی اگر [جنگ و منازعه] به حال خود رها گذاشته شود و ما در مورد آن بی تفاوتی باشیم، این تاریخ غم انگیز ممکن تکرار شود.

از این فرصت متشکرم. من از اشتراک افراد بلند پایه از مرکز کشور ها نهایت سپاسگزار هستم و یکبار دیگر در انتظار رهنمائی اعضای شورای امنیت هستم تا این سرزمین عالی را کمک کنیم.

تشکر،

* * *

یوناما به عنوان یک ماموریت سیاسی که در زمره ی سایر خدمات کلیدی، "مساعی جمیله" به خرج می دهد، مسئولیت دارد تا از مردم و دولت افغانستان حمایت می کند. "مساعی جمیله" عبارت از اقدامات دیپلماتیک است که ملل متحد، با استفاده از استقلالیت، بیطرفی و صداقت خود، به گونه ی علنی و خصوصی روی دست می گیرد تا از بروز، تشدید و یا گسترش منازعات بین المللی جلوگیری نماید. یوناما از روند صلح و مصالحه حمایت می کند؛ حقوق بشر به شمول محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه را ترویج و نظارت می کند؛ حکومتدار خوب را ترویج می بخشد؛ و همکاری های منطقی را ترغیب می کند. همچنان، یوناما همکاری های انکشافی منسجم توسط جامعه جهانی را ترویج می بخشد.